

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/142/2024
Identifikačné číslo spisu:	8822201693
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8822201693.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivety Sopkovej a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpený: Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: E. P., nar. J., bytom E., o zaplatenie 4.963,63 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 4Csp/67/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. októbra 2023 sp. zn. 11CoCsp/3/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom z 31. januára 2023 č. k. 4Csp/67/2022-106 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozsudok súdu prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.078,28 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 1.078,28 eur od 12. 07. 2021 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (prvá výroková veta). V prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhá výroková veta). Žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal (tretia výroková veta).

1.1. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že žalobca s a žalobou domáhal zaplatenia peňažnej sumy od žalovaného titulom nesplateného zvyšku dlhu žalovaného zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru I. Kreditná karta z 26. januára 2016.

1.2. Právne posúdiac vec podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 9 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, § 7 ods. 1, ods. 2, ods. 16, ods. 17, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní nebolo preukázané splnenie si povinnosti

právneho predchodcu žalobcu, uloženej mu § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 tohto zákona). Z tohto dôvodu žalobcovi priznal iba rozdiel medzi čerpanou sumou vo výške 28.986,33 eur a zaplatenou sumou 27.908,05 eur. Z priznanej istiny postupom podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. priznal žalobcovi aj požadovaný úrok z omeškania.

1.3. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 25. októbra 2023 č. k. 11CoCsp/3/2023-139 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vo výroku o trovách konania potvrdil (prvá výroková veta). O trovách konania rozhodol tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (druhá výroková veta).

2.1. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 CSP.

2.2. Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalobcu v odvolaní, s ktorými sa odvolací súd musí v odôvodnení vysporiadať, uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dôkazy za účelom zistenia, či právny predchodca žalobcu ako veriteľ pred uzavretím zmluvy posudzoval schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom možnosť takéhoto postupu pri dokazovaní priamo vyplýva z ustanovenia § 295 CSP.

2.3. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní namietal nesprávny záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, odvolací súd uviedol, že skutočnosť, že veriteľ nahliadol do úverového registra pred vstupom do zmluvného vzťahu, nemožno samu osebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, celkové mesačné výdavky žalovaného, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného, potrebné pre posúdenie schopnosti žalovaného splácať dlh zo zmluvy. S odkazom na právnu úpravu i znenie rozsudkov Súdneho dvora EÚ (C-679/18 a C-449/13) konštatoval, že veriteľ v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalovaného ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1, v spojení s § 11 ods. 2 veta druhá zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o skúmanie výdavkov žalovaného pred uzavretím tejto zmluvy, rovnako nepreukázal, že by jeho právny predchodca zisťoval a vyhodnotil dostatočným spôsobom príjem žalovaného pred uzavretím zmluvy o úvere. Žalobcom predložený dopyt do úverového registra sa týkal len úverovej zaťaženia žalovaného vo vzťahu k právnomu predchodcovi žalobcu (I.). Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou, či počtom vyživovacích povinností dlžníka. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Pri overovaní bonity žalovaného nemal právny predchodca žalobcu k dispozícii údaje o príjmoch a výdavkoch žalovaného, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní žiadosti žalovaného o úver nemal k dispozícii všetky relevantné údaje. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ustanovení § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (právny predchodca žalobcu) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta (žalovaného). Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa.

2.4. K ďalším odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uviedol, že súd je vždy povinný ex offio poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ svojich práv v konaní nedovoľáva. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-679/18.

2.5. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP; navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnil si i trovy dovolacieho konania.

3.1. K namietanej vade podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to výkladu ustanovenia § 7 ods. 1 v spojení s ustanovením § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v otázke rozsahu povinností veriteľa v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch: či veriteľ hrubo porušil povinnosti podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak na splnenie povinností v zmysle uvedeného ustanovenia vykonal dopyt do úverového registra a na základe výsledku dopytu z úverového registra v spojení s posúdením príjmov spotrebiteľa posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

3.2. Dovolateľ vo vzťahu k namietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP poukázal na to, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, pokiaľ došlo k hrubému porušeniu povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Za hrubé porušenie povinnosti podľa tohto zákonného ustanovenia sa považuje a) posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo b) bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Z toho je zrejmé, že pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným z vyššie uvedených spôsobov, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ak však veriteľ posudzoval bonitu jedným zo spôsobov uvedených v ustanovení § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch (tak ako v prejednávanom prípade), potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností (resp. nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu povinností) veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou. Zákonodarcu totiž v právnej norme uviedol slovo „alebo“. Ide o výrokovú spojku (disjunkciu), ktorá v právnej logike predstavuje vylučovací vzťah dvoch hypotéz. Nesprávny procesný postup konajúcich súdov, ktorým došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, žalobca videl v tom, že za situácie, keď pôvodný veriteľ splnil požiadavky zákonodarcu (nesplnenie týchto požiadaviek nenamietala ani jedna zo strán sporu), tieto požiadavky aktívne zmenili a prispôbili zákonné ustanovenia - aj za cenu výkladu zákona contra legem - s cieľom ochrany spotrebiteľa, ktorú však nepoňali ako ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami a závadnými výrobkami (ktorá ochrana je zmyslom ochrany spotrebiteľa), ale ako požiadavku na zastúpenie spotrebiteľa a aktívne vyhľadávanie dôvodov zamietnutia žaloby; to všetko pri nespornosti otázky skúmania bonity s odbornou starostlivosťou, keďže ani jedna zo strán sporu netvrdila opak. Konajúce súdy v zásade uvádzajú, že skúmanie bonity zo strany veriteľa spôsobom, akým ho vykonal, nie je postačujúce (s čím sa žalobca nestotožňuje) a za postačujúce by považovali iba také skúmanie schopnosti spotrebiteľa splácať poskytnutý úver, kedy by veriteľ zisťoval konkrétne výdavky žalovaného na živobytie a zistené príjmy by dodatočne overoval. Žalobcovi nie je zrejmé, akého hrubého porušenia sa jeho právny predchodca dopustil, resp. aké informácie mal ešte od spotrebiteľa vyžadovať, keďže nie je orgánom verejnej moci a musí rešpektovať právne predpisy. Rozhodne nie je v jeho oprávnení overovať a skúmať napr. bežné výdavky spotrebiteľa na živobytie. Možnosti veriteľa skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sú limitované a veriteľ musí prioritne vychádzať z údajov, ktoré mu poskytol spotrebiteľ. Pokiaľ súd vysloví záver o hrubom porušení povinností veriteľa skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a zneuguje postup overovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver veriteľom, ale neurčí spôsob a rozsah skúmania bonity, ktorý je dostatočný, správny a adekvátny, vnáša neistotu nielen do predmetného prípadu, ale vo všeobecnosti do všetkých obdobných prípadov. Pokiaľ konajúce súdy uviedli, že veriteľ mal skúmať konkrétne výdavky spotrebiteľa, mali podľa žalobcu uviesť, aj akým konkrétnym spôsobom mal uvedené, podľa ich názoru, veriteľ vykonať. Postup súdov za stavu, že žalovaný (spotrebiteľ) nepoprel ani len jedno skutkové tvrdenie žalobcu, neprodukoval v konaní žiadne tvrdenia, nepredkladal dôkazy, nezúčastnil sa pojednávania, tzn. bol úplne pasívny, žalobca považuje za maximálne arbitrárny, poskytujúci extenzívnu

ochranu žalovanému (spotrebiteľovi), čo v konečnom dôsledku vedie k porušeniu základných princípov a pilierov sporového konania. Žalobca v konaní nielen tvrdil, ale aj súdu predložením výpisu z úverového registra preukázal, že jeho právny predchodca pred poskytnutím úveru skúmal schopnosť žalovaného splácať poskytnutý úver v súlade s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho nemohlo dôjsť k (hrubému) porušeniu zákona. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ObdoV/10/2012 z 30. mája 2013.

3.3. Pokiaľ pri posúdení bonity žalovaného právny predchodca žalobcu overil návratnosť tak, že od príjmu žalovaného vo výške 1.472,00 eur (priemerný mesačný príjem žalovaného, ktorý veriteľ overil z interných zdrojov, nakoľko účet, na ktorý bol žalovanému poukazovaný príjem, mal žalovaný vedený u veriteľa), z ktorého však bolo do výpočtu schopnosti splácať zohľadnených len 80 %, t. j. suma vo výške 1.178 eur, odpočítal existujúce záväzky žalovaného vo výške spolu 483,00 eur a náklady na domácnosť vo výške 300,00 eur, pričom po tomto výpočte disponibilný zostatok predstavoval sumu 395,00 eur a splátka poskytnutého úveru bola nižšia ako disponibilný zostatok, bola splnená podmienka primárnej návratnosti. Zároveň boli existujúce splátky úverov a úverová história klienta overené dopytom do úverového registra. Záver postupcu o schopnosti žalovaného splácať úver bol jednoznačný, postupca si splnil svoje zákonom stanovené povinnosti.

3.4. Vo vzťahu k dopytu do úverového registra žalobca poukázal na to, že bonita bola vyhodnotená správne, keď z výsledkov dopytu je zrejmé, že žalovaný svoje záväzky splácal riadne a včas a veritelia neevidovali voči žalovanému žiadne dlžné, či riadne neuhradené splátky. Dopyt do úverového registra predstavuje kvalifikovaný a na účely preverovania bonity postačujúci dôkaz o tom, že si postupca splnil svoju povinnosť vyplývajúcu zo zákona o spotrebiteľských úveroch. Konajúce súdy nevzali v úvahu, že povinnosť skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver chráni aj veriteľov. Žalobca má za to, že pôvodný veriteľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta dostatočne. Ak by tomu tak nebolo, nechcene by sa vystavil riziku platobnej neschopnosti žiadateľa o úver, nad čím sa krajský, ani okresný súd v rámci svojho právneho posúdenia v týchto intenciách ani nezamýšľali.

3.5. Záver ohľadom nedostatku skúmania bonity žalovaného postupcom považuje žalobca za svojvoľný, nakoľko v konaní bolo riadne preukázané splnenie povinnosti zo strany postupcu a k (hrubému) porušeniu povinnosti zo strany postupcu nedošlo. Postupca postupoval pri poskytovaní úveru v prísnom súlade s ustanovením § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, čo vyplýva z vykonaného dokazovania, na základe čoho súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, ak dospel k záveru o opaku. V tejto súvislosti je nevyhnutné poukázať aj na to, že zo zmluvnej dokumentácie nesporne vyplýva, že bez náležitého skúmania bonity spotrebiteľa by úver postupca vôbec neposkytol. Výklad ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v tomto prípade súd poňal nadmerne extenzívne, pretože vyžaduje od dodávateľa povinnosti, ktoré mu zákonodarcia neuložil, čo malo za následok vyvodenie nesprávneho právneho záveru súdu. Žalobca zároveň poukázal na to, že nemožno automaticky „od stola“ hodnotiť porušenie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a de facto právne zastupovať spotrebiteľa (na pojednávaní nezávislého a nestranného súdu). Súd žiadne rozhodujúce otázky spotrebiteľovi o skutkovom stave a/alebo životnej situácii (ekonomické zázemie) nekládol, na jeho účasti na pojednávaní netrval a nevykonával dôkaz - napr. výsluch strany - za účelom zistenia skutočného stavu vecí. Žalobca poukázal na rozhodnutia iných vyšších súdnych autorít, ktoré na právnu otázku - skúmanie bonity - zastali diametrálne odlišný právny záver ako konajúce súdy v tejto veci, a to: 1/ rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6CoCsp/16/2022 z 28. júna 2022, 2/ uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/44/2021 z 25. augusta 2022, 3/ uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoCsp/3/2022 z 27. mája 2022, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/19/2021 z 25. novembra 2021, uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6CoCsp/37/2020 z 23. júna 2021, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoCsp/65/2022 z 31. marca 2023, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoCsp/3/2022 z 9. februára 2023, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/41/2022 z 19. januára 2023, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoCsp/38/2022 z 12. januára 2023, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3CoCsp/5/2022 z 3. januára 2023, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8CoCsp/36/2022 z 27. októbra 2022,

rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoCsp/36/2023 z 10. októbra 2023. Je neprípustné a rozporné s požiadavkou právneho štátu, ak vyššie súdne autority rozhodujú spôsobom „iný kraj, iný mrav“.

3.6. Vzhľadom na uvedené žalobca prezentoval názor, že popretím obsahu žalobcom predložených listinných dôkazov konajúce súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zároveň bolo v konaní priloženými dôkazmi, vrátane nesporných skutkových tvrdení, jednotlivito i vzájomne preukázané, že k (hrubému) porušeniu povinnosti postupcu konať s odbornou starostlivosťou nedošlo, postupca pred poskytnutím spotrebiteľského úveru bonitu žalovaného riadne skúmal. Žalobca zastáva názor, že v predmetnom prípade bolo snahou okresného, ako i krajského súdu za každú cenu nájsť dôvod na zamietnutie žaloby, čo sa absolútne prieči princípu rovnosti zbraní, ako aj samotnej podstate ochrany spotrebiteľa. V tejto súvislosti žalobca odkázal na odlišné stanovisko sudcu Milana Ľalíka k nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 547/2012, v ktorom sudca uviedol, že všeobecné súdy vrátane ústavného súdu ochranu spotrebiteľov pustili už tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie, aj keď uzavrú akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek, čo sa prieči zdravému rozumu (v zmysle „ten chudák ani nevie, čo podpísal“, ale „peniaze mohol zobrať“), a to sa už dotýka samej podstaty a hlavne primeranosti práva, v dôsledku čoho spotrebiteľa z úradnej povinnosti zbavujú jeho zodpovednosti. Žalobca rovnako poukázal i na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/224/2021 z 30. novembra 2022.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolaniu nemožno vyhovieť.

6. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Právna úprava dovolacieho konania dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. K posúdeniu dôvodnosti dovolania môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

8. Dovolaateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

K dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP

9. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej

v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

13. Dovolateľ v dovolaní namieta, že postup súdov vo veci, ktoré skúmali splnenie povinnosti veriteľa preveriť bonitu klienta pred uzavretím zmluvy o úvere a z vlastnej iniciatívy vykonali dôkazy smerujúce k splneniu povinnosti dodávateľa posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, a to za situácie, keď žalovaný (spotrebiteľ) nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu, neprodukoval v konaní žiadne tvrdenia, nepredkladal dôkazy, nezúčastnil sa pojednávania, bol úplne pasívny, je arbitrárny, poskytujúci extenzívnu ochranu žalovanému spotrebiteľovi, čo viedlo k porušeniu základných princípov a pilierov sporového konania.

13.1. K uvedenému dovolací súd uvádza, že podľa § 295 CSP môže súd vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci; súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz. Toto ustanovenie (§ 295 CSP) prelamuje dispozičný princíp v civilnom procese s cieľom poskytnúť spotrebiteľovi čo najväčšiu mieru ochrany jeho práv garantovaných hmotným právom; v spotrebiteľských sporoch môže súd vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci; takýto postup je odôvodnený zvýšenou mierou ingerencie súdu v spotrebiteľských veciach.

13.2. K posudzovaniu bonity dovolací súd poukazuje na článok 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48 z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, z ktorej vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, pričom táto povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitným spotrebiteľom a zároveň chrániť spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti.

13.3. Význam skúmania bonity spotrebiteľov je zdôrazňovaný aj v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie. Dovolací súd osobitne poukazuje na rozhodnutie vo veci C-679/18, podľa ktorého články 8 a 23 smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred

uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodíť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa článku 23.

13.4. Napokon i podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 530/2024 z 12. februára 2025 „V štádiu súdneho konania sa dlžník nachádza opäť v pozícii toho slabšieho - dokonca aj právne zastúpený (pozri rozsudok Súdneho dvora Froukje Faber proti Autobedrijf Hazet Ochten BV zo 4. júna 2015, C-497/13, bod 47). Práve s poukazom na znevýhodnené postavenie spotrebiteľa preto Súdny dvor zdôrazňuje povinnosť vnútroštátneho súdu skúmať ex offo porušenie niektorých ustanovení spotrebiteľského práva (napríklad rozsudok Súdneho dvora Radlinger a Radlingerová, už citovaný, bod 62). Tento prístup sa pritom neaplikuje len pri prieskume neprijateľnosti zmluvných podmienok, ale súd je povinný ex offo skúmať aj dodržanie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta [„... účinná ochrana spotrebiteľa by sa nedala dosiahnuť, keby vnútroštátny súd nebol povinný, hneď ako disponuje na tento účel potrebnými informáciami o právnych a skutkových okolnostiach, preskúmať ex offo dodržanie povinnosti veriteľa stanovenej v článku 8 uvedenej smernice (pozri analogicky rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, body 66 a 70).“ (rozsudok Súdneho dvora OPR-Finance s. r. o. proti GK, už citovaný, bod 23)].“

13.5. Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že nemožno dôvodne argumentovať, že sudy nižších inštancií porušili právo žalobcu na spravodlivý proces, pokiaľ ex offo zisťovali, či veriteľ splnil svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta.

14. Dovolateľ ďalej namietal, že sudy nižších inštancií „de facto novelizovali“ ustanovenie § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. V tomto smere zdôrazňoval, že ak veriteľ posudzoval bonitu klienta jedným zo spôsobov uvedených v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa. Namietal, že sudy nižších inštancií mu znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a požiadavky zákonodarcu na dodávateľa (veriteľa) aktívne zmenili za cenu výkladu zákona contra legem.

14.1. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 Ústavy (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia FMZV ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej len „Dohovor“), je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

14.2. Rozhodujúcou skutočnosťou tvoriacou základ pre rozhodnutie súdu sú aj právne normy, ktoré sú na konkrétny prípad aplikovateľné. Aj zo zásady iura novit curia („súd pozná právo“) možno vyvodíť, že súd sa aj bez návrhu účastníka konania musí vyrovnávať so všetkými relevantnými právnymi normami, aplikovateľnými na konkrétny prípad. Možno rozoznávať napríklad situácie, kedy súd musí určiť relevantnú právnu normu aplikovateľnú na konkrétny prípad a musí ju vo svojom rozhodnutí zohľadniť, a kedy súd po určení tejto právnej normy musí zohľadniť všetky časti právnej normy (napr. všetky časti hypotézy právnej normy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (napr. IV. ÚS 77/02).

14.3. Dovolací súd dospel k záveru, že potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu uvedeným požiadavkám zodpovedá.

14.4. K uvedenému dovolací súd uvádza, že § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadoval od veriteľa, aby pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

14.5. Sankciu za absenciu požadovanej odbornej starostlivosti definuje § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch tak, že ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Podľa § 7 ods. 16 písm. a), písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a § 5, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvoj tretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

14.6. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v súdnej veci nastala zákonná fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 2 vety druhej a tretej zákona o spotrebiteľských úveroch, keď právny predchodca žalobcu pri overovaní bonity žalovaného nemal k dispozícii údaje o výdavkoch žalovaného, dokonca ani overené údaje o príjme (bod 24. rozsudku súdu prvej inštancie). Zdôrazniac, že je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť, ale aj overovať, konštatoval, že žalobca nevykonával ani len dopyt do Sociálnej poisťovne a príjem zistil iba zo sumy, ktorá prichádzala na účet žalovaného. Veriteľ síce vykonal dopyt v úverovom registri, ale pravidelné, ani bežné každodenné výdavky žalovaného nijak nezisťoval, vychádzal iba z paušálnej sumy 300 eur na mesiac (bod 22. rozsudku súdu prvej inštancie). Na základe uvedeného žalobcovi priznal iba rozdiel medzi čerpanou sumou a zaplatenou sumou s príslušným úrokom z omeškania. Odvolací súd sa s touto argumentáciou súdu prvej inštancie stotožnil. V bode 37. odôvodnenia napadnutého rozsudku doplnil, že „v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že veriteľ v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalovaného ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1, v spojení s § 11 ods. 2 veta druhá zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno, že by jeho právny predchodca zisťoval a vyhodnotil dostatočným spôsobom príjem žalovaného pred uzavretím zmluvy o úvere. Žalobca podobne neuniesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o skúmanie výdavkov žalovaného pred uzavretím tejto zmluvy. Žalobcom predložený dopyt do úverového registra sa týkal len úverovej zaťaženia žalovaného vo vzťahu k právnemu predchodcovi žalobcu I. Navyše skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je ani dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať aj o pôžičky súkromné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou, či počtom vyživovacích povinností dlžníka. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver.“ Uzavrel, že „Pri overovaní bonity žalovaného nemal právny predchodca žalobcu k dispozícii údaje o príjmoch a výdavkoch žalovaného, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní žiadosti žalovaného o úver nemal k dispozícii všetky relevantné údaje.“ (bod 38. napadnutého rozsudku).

14.7. Z uvedeného vyplýva, že právny predchodca žalobcu bonitu žalovaného skúmal nedostatočne,

pričom jeho povinnosťou bolo nielen bonitu skúmať (proces zisťovania informácií o príjmoch a výdavkoch žiadateľa o úver), ale zistené skutočnosti aj vyhodnotiť. Nižšie súdy svoje rozhodnutie založili na konštatovaní, že právny predchodca žalobcu nemal k dispozícii relevantné údaje o výške výdavkov spotrebiteľa, keď pri hodnotení bonity vychádzal v tomto smere len z údajov o zistených splátkach úverov a z ďalšej paušálnej, samotným veriteľom stanovenej sumy, a pokiaľ ide o príjem žalovaného, tento právny predchodca žalobcu neoveril. Dovolací súd dodáva, že pokiaľ veriteľ ani neskúmal reálne výdavky - odhladnuc od výdavkov na splácanie zistených úverov - spotrebiteľa (napr. na bývanie, domácnosť a pod.), objektívne nemohol byť schopný vytvoriť si reálne obraz o majetkových pomeroch žalovaného, a teda ani o skutočnej platobnej schopnosti žalovaného. Záver nižších súdov o odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver tak nebol výsledkom ich nesprávneho postupu, či nepreskúmateľnosti (nedostatočného odôvodnenia) a zjavnej arbitrárnosti (svojvoľnosti) ich rozhodnutí.

14.8. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

15. Vo vzťahu k dovolacej námietke žalobcu o arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu najvyšší súd uvádza, že ide o zjavnú arbitrárnosť, ak je rozhodnutie súdu založené na takej interpretácii, alebo aplikácii právnej normy súdom, ktorá zásadne popiera jej účel a význam, alebo ak dôvody, na ktorých je rozhodnutie súdu založené, celkom absentujú, alebo sú protirečivé a popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné, alebo v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (pozri sp. zn. 3Cdo/34/2020).

15.1. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva jediný a nie zmätočný, či dokonca protirečivý záver, a síce, že v predmetnej veci vzhľadom na skutočnosť, že právny predchodca žalobcu pri overovaní bonity žalovaného nezisťoval údaje o skutočných výdavkoch žalovaného a nemal k dispozícii overené údaje o jeho príjme, v súdnej veci nastala zákonná fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 2 vety druhej a tretej v spojení s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

15.2. Podľa dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu vo vyššie uvedenom ponímaní nemožno považovať ani za svojvoľný (arbitráry), lebo nejde o prípad, kedy by súd vôbec nedal uspokojujúcu odpoveď na argumenty žalobcu. Skutočnosť, že žalobca sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia prax ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok.

K dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

16. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v

nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením sa pritom rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu.

18. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

19. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

20. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, s a vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“). Musí byť splnená požiadavka, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a že išlo o jedinú právnu otázku, výlučne na vyriešení ktorej také rozhodnutie záviselo.

21. Najvyšší súd konštantne judikuje vo svojich rozhodnutiach, že len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Treba zdôrazniť, že o otázku relevantnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP sa nejedná pri riešení otázky, či strana sporu uniesla dôkazné bremeno, bremeno procesnej zodpovednosti za výsledok v spore, pretože záver súdu o tom, či strana sporu (ne)uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v tom-ktorom spore zaťažovalo, spočíva v každom jednotlivom prípade na posúdení vysoko individuálnych, konkrétnych skutkových okolnostiach, ktoré súd posudzuje v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov. Dovolací súd totiž nie je v rámci dovolacieho konania oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keďže je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

22. S poukazom na vyššie uvedené pristúpil dovolací súd k preskúmaniu prípustnosti podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu, vymedzeného dovolateľom.

23. Dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od riešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Právnu otázku vymedzil nasledovne:

„Porušil veriteľ hrubo povinnosti podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak na splnenie povinností v zmysle uvedeného ustanovenia vykonal dopyt do úverového registra a na základe výsledku dopytu z úverového registra v spojení s posúdením príjmov spotrebiteľa posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver?“

23.1. Dovolací súd pripomína, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP vôbec musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

23.2. Po preskúmaní veci dovolací súd zistil, že dovolateľom nastolená právna otázka nepredstavuje

právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním.

23.3. Dovolateľ sa nastolenou dovolacou otázkou (bod 23. tohto rozhodnutia) pýta, či na splnenie povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, postačuje dopyt do úverového registra, pričom sám tvrdil ako fakt, že právny predchodca preukázateľne svoju povinnosť veriteľa s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť žalovaného splácať poskytnutý úver splnil (bod 3.3. tohto rozhodnutia).

23.4. Uvedená dovolacia otázka smeruje k dokazovaniu a skutkovému záveru (a na tom základe k právnemu záveru, že pôvodný veriteľ nebol oprávnený úver zosplatiť z dôvodu, že nekonal s odbornou starostlivosťou) a prelína sa s argumentáciou dovolateľa v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP, na ktorú dal odvolací súd odpoveď vo vyššie uvedenom posúdení tohto dovolacieho dôvodu. Dovolacia otázka je tak nekorektná, neurčitá a protirečivá, majúca prvky skutkovej otázky. Uvedené platí o to viac, že sudy nižších inštancií nezaložili svoje rozhodnutie na konštatovaní, že veriteľ nenahliadol do úverového registra ohľadne spotrebiteľa, resp. že by takýto dopyt do úverového registra nebol postačujúci, ale rozhodnutie založili na závere, že veriteľ neverifikoval údaje o príjme žalovaného a nijakým spôsobom nešetril a neverifikoval bežné výdavky žalovaného (okrem splátok úverov).

23.5. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že pokiaľ žalobca argumentoval diametrálne odlišnými právnymi závermi vyšších súdnych autorít a odkázal pritom na niektoré rozhodnutia krajských súdov, v zmysle judikátu publikovaného pod č. R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky, ani Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017).

24. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu namietajúceho vadu podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné. V prípade nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie nie je prípustné podľa § 447 písm. f) CSP z dôvodu, že sudy nižších inštancií na riešení právnej otázky, ktorú dovolateľ nastolil, svoje rozhodnutia nezaložili, t. j. dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 v spojení s § 421 ods. 1 CSP.

25. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

26. Pri rozhodovaní o trovách dovolacieho konania dovolací súd aplikoval § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Podľa princípu úspechu v dovolacom konaní by trovy dovolacieho konania patrili v dovolacom konaní plne úspešnému žalovanému. Žalovaný si v dovolacom konaní trovy dovolacieho konania neuplatnil, v dovolacom konaní bol nečinný a z obsahu spisu vyplýva, že mu trovy dovolacieho konania nevznikli, preto mu dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.